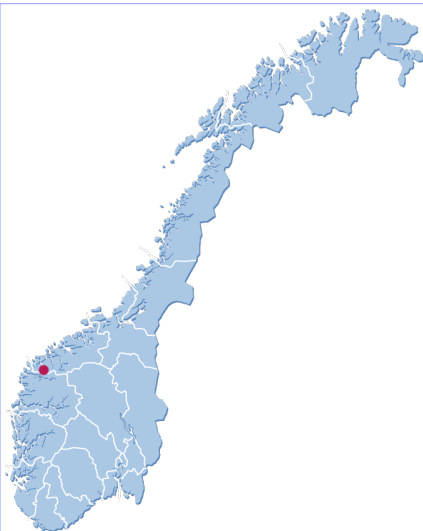
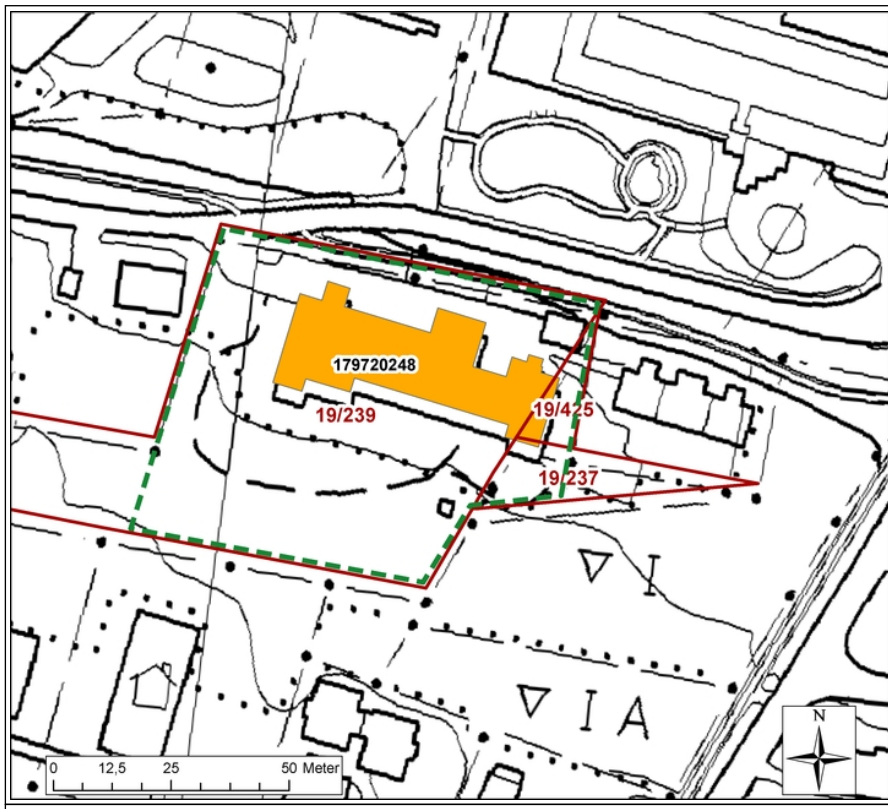

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	1519/Volda
Opprinnelig funksjon:	Pleiehjem for senildemente
Nåværende funksjon:	DPS
Foreslått vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring
Totalt antall bygg:	2

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9901513	Kløvertunvn. 8	1967	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	179720248	19/237,239,425

Vern kompleks

Formål:	Formål med vernet er å bevare bygningen til den tidligere senil demente-institusjonen Kløvertunet som representativt eksempel på mindre institusjonsbygg innenfor psykiatrien. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Det frivillige foreningsarbeidet i Norge ved etableringen av helseinstitusjoner og andre helserettede tiltak har hatt et meget stort omfang. Kvinnenes rolle har vært sentral, og basarene et viktig virkemiddel. Volda sanitetslags etablering av en "Heim for senil demente" er i så måte typisk. Bygningen har betydelig helsehistorisk verdi som typisk eksempel på en vanlig institusjonstype i etterkrigstiden, og som eksempel på de frivillige organisasjonenes betydning i sektoren. Bygningen har også interesse som eksempel på arbeid av arkitekt Ø.H. Grimsgaard, en av landets fremste sykehusplanleggere i etterkrigstiden.
Omfang:	Vernet omfatter bygningen i Kløvertunvegen 8. Anbefalt verneområde er vist på kart.

Beskrivelse kulturmiljø**Bakgrunn**

Volda sjukehus ligger et par kilometer nordøst for Volda sentrum, med storartet utsikt over fjellheimen. Sykehusområdet ble etablert på 1930-tallet med Søre Sunnmøre Sjukehus, nå revet, men det nye sykehuset ble oppført på samme sted 1986. Senere utvidet med en større psykiatrienhet i 1989. Det er også noen eldre rester igjen som for eksempel det gamle søsterhjemmet og personalboliger fra 1950-tallet.

Opprinnelsen til institusjonen Kløvertunet er Voldens Sanitetsforening som ble stiftet i 1900 med det formål å reise Volda Kur- og Pleieheim for tuberkuløse. Etter ti år og utallige basarer, arbeidsmøter med syng og andre tilstelninger fantes midler nok til å gå i gang med bygging, og i 1912 stod pleieheimen Vonheim ferdig med plass til 12-14 syke. Bygningen står fortsatt, nede ved fjorden, men nå med annen virksomhet. Kvinnene i Volda sanitetsforening, og gjerne i allianse med leger, tok en rekke andre initiativ, blant annet for etablering av sykehus, legegrensing av skolebarn, tannrøkt og folkebad. På 1950- og 1960-tallet hadde pleieheimen vært benyttet til attføring og pleie av rekonvalesenter. Bakgrunnen til dagens Kløvertun er en forespørsel i 1963 om foreningen ville reise et hjem for senildemente pasienter i Volda. Foreningen aksepterte og i 1964 la arkitekt Ø.H. Grimsgaard frem planer for et anlegg for 34 pasienter. Den nye institusjonen fikk navnet Kløvertun da den stod ferdig i 1967. I 1987 ble driften revurdert og det ble foreslått en deling mellom ren psykiatri og senil demente, og det ble foretatt navneskifte til Kløvertun psykiatriske sjukeheim, og senere til Kløvertun bo- og rehabiliteringssenter. Kommunen overtok etter hvert pleien av de senildemente, og institusjonen forendret på ny navn, nå til Volda psykiatriske senter Kløvertun. I 1998 ble eiendommen overdradd til fylket og i 2002 til staten.

Dagens situasjon

Bygningen ligger ved Kløvertunvegen, like sør for Volda sjukehus. Institusjonen heter nå Volda DPS og driften består av en poliklinikk og sengeavdeling.

Eiendomshistorikk

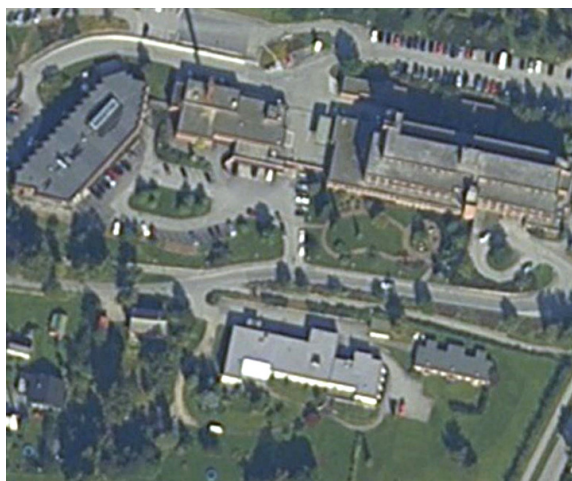
1963: Volda Sanitetslag ble bedt om å etablere et hjem for senil demente.
 1964: Arkitekt Ø.H. Grimsgaard fremla planer for et anlegg med 34 pasienter.
 1967: Institusjonen Kløvertun stod ferdig, dessuten 6 personalboliger.
 1975: Kløvertun ble bygd til.
 1987: En lang rekke endringer i driftsstruktur/målgruppe ble innledet.
 1998: Eiendommen overdradd til Fylket.
 2002: Staten overtok.
 2006: Volda DPS ble etablert i bygningen.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9901513
GAB nr: 179720248
Navn: Kløvertunvn. 8
Oppført: 1967

Kløvertun sett fra nordvest. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

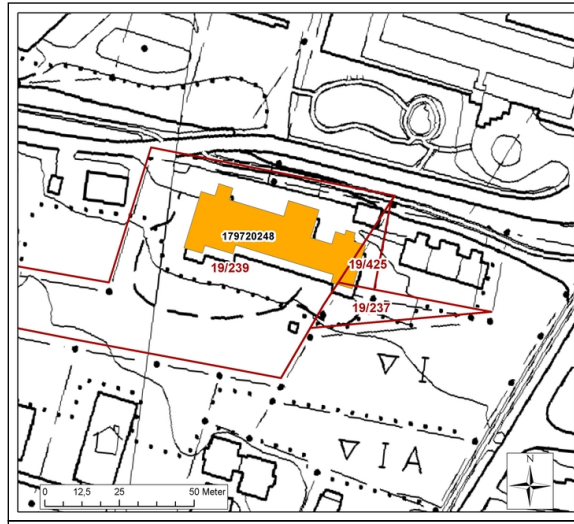
Sykehusanlegget. Kløvertunet nederst midt i bildet. Foto: www.norgebilder.no.

Flybilde av Volda sykehus på 1960-tallet. Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg, etter ukjent foto.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HM Helse Sunnmøre HF
GAB nr:	179720248
Gnr/bnr:	19/237,239,425
Oppført:	- 1967
Byggherre:	Volda sanitetslag
Arkitekt:	Ø.H. Grimsgaard
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert:
Vernestatus:	

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Kløvertun ligger i en sørskråning og den rektangulære grunnplanen er orientert øst-vest. Bygningen er i én etasje pluss sokkel og har midtkorridor. Pasientrommene i 1. etasje vender mot utsikten i sør, mens bad, wc, trapp og tidligere et isolat vender mot nord. En fløy med pasientrom skyter ut på nordsiden, og vinduene her vender mot øst og vest. En annen mot syd rommer det som tidligere ble kalt en storstue, men som nå er oppdelt i to stuer. Gjennomgående er tidligere store rom med 2-, 3- og 6-sengsrom nå oppdelt til 1-sengsrom. Sokkeletasjen har aktivitets- og undervisningsrom mot syd, mens økonomifunksjonene er i den indre delen uten dagslys. Mot øst er bygningen forlenget med et tilbygg fra 1970-tallet med fem rom og en stue. Tilbygget har samme karakter og materialbruk som det opprinnelige. Bygningens arkitektur med flatt tak og betongfasader hvor avtrykkene etter forskalingsbordene vises speiler modernistiske strømninger på 1960-tallet, kanskje særlig brutalismen. Dette understrekes ytterligere av det eneste dekorative elementet i fasadene som er de markerte betongbjelkene over vinduer og dører. Vinduene har et rektangulært liggende format og er ellers uoppdelte. To arkitektoniske elementer som skiller seg ut er den stramme baldakinen over hovedinngangen, og karnappene på 1970-talls tilbygget som vender vinduene mot sør og utsikten.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen stod ferdig 1967 som senil demente-institusjonen Kløvertunet. Det ble samtidig bygd seks små funksjonærboliger like ved av en separat stiftelse, men disse ble snart overtatt av fylket. Anlegget ble bygd til på 1970-tallet og det har også vært flere innvendige ombygginger.

Vern

Formål:	Formål med vernet er å bevare bygningen til den tidligere senil demente-institusjonen Kløvertunet. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Det frivillige foreningsarbeidet i Norge ved etableringen av helseinstitusjoner og andre helserettede tiltak har hatt et meget stort omfang. Bygningen har betydelig helsehistorisk verdi som typisk eksempel på en vanlig institusjonstype i etterkrigstiden, og som eksempel på de frivillige organisasjonenes betydning i sektoren. Bygningen har også interesse som eksempel på arbeid av arkitekt Ø.H. Grimsgaard, en av landets fremste sykehusplanleggere i etterkrigstiden.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

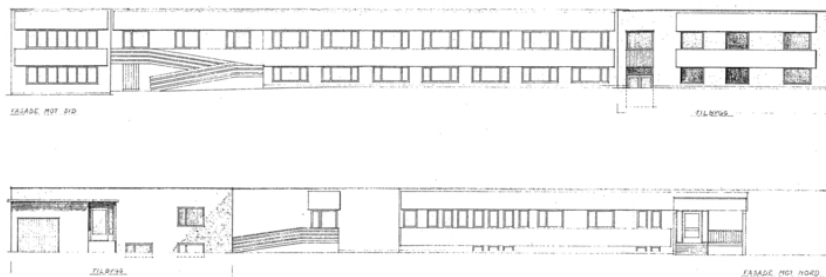
Østfasaden. Foto: Magnulf Gjersdal, Helse Sunnmøre.

Kløvertunet sett nordfra. Foto: Erlend Hammer, Forsvarsbygg.

BYGNING 9901513 Kløvertunvn. 8

Kompleks 9900152 Volda psyk. Senter

Fasade mot sør (øverst) og nord.

Plantegning 1. etasje.